

Zaaknummer: Z/21/061049
Documentnummer: 284966
Datum: di 25 januari 2022 verzonden: di 25 januari 2022
Onderwerp: Toezicht en handhaving energiebesparingsplicht
Portefeuillehouder: Wethouder Spil
Bijlage(n): -1-

Geachte Raad,

In de periode oktober 2019 tot maart 2020 heeft de Rekenkamercommissie (RKC) onderzoek gedaan naar toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht bij bedrijven en instellingen. Sinds 1993 zijn bedrijven en instellingen met een bepaald jaarlijks energieverbruik, verplicht om alle energiebesparende maatregelen te treffen die zich binnen vijf jaar terugverdienen. Dit heet de energiebesparingsplicht. De gemeente is verplicht erop toe te zien dat bedrijven maatregelen nemen en te handhaven als ze dat niet doen.

Het doel van het verkennend onderzoek was inzicht te krijgen in:

- de opdrachtverlening van de gemeenten aan de omgevingsdiensten voor toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht;
- het toezicht op de energiebesparingsplicht en de handhaving ervan door de omgevingsdiensten;
- de verslaglegging hierover van de omgevingsdiensten aan de gemeenten.

Als gevolg van de bevindingen heeft de RKC de volgende aanbevelingen aan de gemeenteraad gedaan:

1. Intensiveer toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht. Want dit leidt structureel tot minder CO₂-uitstoot en tot kostenbesparing voor de bedrijven en instellingen in uw gemeente. Mogelijk vergt het extra inzet van uw omgevingsdienst.
2. Betrek energie(besparing) bij de risicoanalyses, beleidsuitgangspunten en prioritering van het milieutoezicht. Stel de beleidsuitgangspunten en prioritering vast in de gemeenteraad. Dit is in lijn met de landelijke kwaliteitscriteria Vergunningsverlening, Toezicht en Handhaving (VTH).
3. Spreek met uw omgevingsdienst kritieke prestatie-indicatoren af die inhoudelijk inzicht geven in de resultaten van controles. Vraag tijdige en inzichtelijke rapportages en bespreek deze met hen. Dit is in lijn met de landelijke kwaliteitscriteria VTH.
4. Zorg ervoor dat uw omgevingsdienst toezicht en handhaving op energie op dezelfde wijze uitvoert als op andere milieuaspecten, zoals bodembescherming of de opslag van gevaarlijke stoffen. Hanteer daarbij de landelijke handhavingstrategie.

Behandeling commissie Wonen, Ruimte en Groen

In de commissie Wonen, Ruimte en Groen (WRG) van 20 mei jl. heeft de RKC samen met de heer Kramer van onderzoeksbureau Adromi het rapport toegelicht. In de commissie WRG van 10 september jl. heeft de commissie het rapport inhoudelijk besproken.

De commissie vond de bevindingen in het rapport zorgelijk, maar erkent ook dat ondernemers wel reeds maatregelen hebben getroffen of daarvoor plannen hebben. De commissie herkent dat de controle op de maatregelen en de opvolging van de controles belangrijk is, maar heeft

ook vraagtekens bij het intensiveren van controles in deze Corona-tijd. Daarnaast zijn er vragen over de toename in kosten die intensivering van de controle met zich meebrengt. De commissie heeft aangegeven door het college geïnformeerd te willen worden, maar niet op detaillistisch niveau. De commissie heeft geoordeeld dat de aanbevelingen waardevol zijn, maar heeft aarzeling om ze over te nemen omdat onduidelijk is welke gevolgen dit heeft, zowel procesmatig, inhoudelijk en financieel.

In deze raadsinformatiebrief gaan wij nader in op de aanbevelingen van de RKC, de mogelijkheden om aan deze aanbevelingen te voldoen en de gevolgen daarvan.

Over welk wettelijk kader praten we eigenlijk.

Wettelijk kader: de energiebesparingsplicht (artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit)

Het Activiteitenbesluit milieubeheer verplicht bedrijven en instellingen (inrichtingen), die meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas (equivalent) per jaar verbruiken rendabele energiemaatregelen te treffen. De rendabele energiemaatregelen zijn beschreven in de erkende maatregelenlijsten. Deze zijn opgenomen in bijlage 10 van de Activiteitenregeling. In de lijsten zijn maatregelen opgenomen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder.

Informatieplicht

Een gedeelte van de informatieplichtige bedrijven Voorschoten heeft zich nog niet gemeld. Op basis van gegevens van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) bevinden zich in Voorschoten circa 65¹ bedrijven die informatie plichtig zijn en dus een melding moeten indienen. Van 49 bedrijven hebben wij inmiddels een melding ontvangen. De verwachting is dat ongeveer 10-15% van de informatie plichtige bedrijven nog niet bekend is. Deze bedrijven trachten we door middel van data-analyse alsnog te kunnen achterhalen. Vooralsnog gaan wij uit van 65 bedrijven. Mocht het werkelijke aantal substantieel af blijken te wijken dan komen wij daarop terug.

Energiebesparingsplicht

Veel bedrijven voldoen nog niet aan de energiebesparingsplicht (80-90 %, van de tot nu toe 42 beoordeelde rapportages voldoen rond de 37 bedrijven niet). Dit komt mede doordat veel erkende energiemaatregelenlijsten zijn geactualiseerd en nieuwe energiemaatregelen hierin zijn opgenomen. Omdat veel bedrijven nog niet voldoen aan de energiebesparingsplicht zijn hercontroles noodzakelijk. Het doel is om binnen een periode van 3 á 4 jaar alle hercontroles uit te voeren en te handhaven indien nodig.

In de gemeente Voorschoten bevinden zich naar schatting 65 bedrijven die onder de informatieplicht energiebesparing vallen. Dit aantal is gebaseerd op informatie van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Uit ervaringen van onze dienst, en overige diensten in Nederland, blijkt echter dat deze informatie met de nodige onzekerheden omgeven moeten worden.

Uitvoering wettelijke taken met betrekking tot de toezicht en handhaving energiebesparingsplicht.

De Omgevingsdienst West Holland (ODWH) voert voor de gemeente Voorschoten de werkzaamheden uit op het gebied van toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht bedrijven en instellingen. Aan de ODWH is de vraag gesteld wat er moet gebeuren om aan de aanbevelingen van de RKC te kunnen voldoen.

---

¹ Hoewel de Rijksdienst voor ondernemend Nederland deze informatie zo zorgvuldig mogelijk heeft opgesteld blijkt in de praktijk dat de aantallen bedrijven fors af te kunnen wijken.

Hieronder gaan wij hier per aanbeveling nader in op in en hebben we vervolgens het standpunt van het college opgenomen:

1. Aanbeveling RKC: Intensiveer toezicht en handhaving van de energiebesparingsplicht. Want dit leidt structureel tot minder CO2-uitstoot en tot kostenbesparing voor de bedrijven en instellingen in uw gemeente. Mogelijk vergt het extra inzet van uw omgevingsdienst.

Om voldoende toezicht te houden op de informatieplicht en de energiebesparingsverplichting dienen de volgende acties uitgevoerd te worden.

- Bedrijven stimuleren om de verplichte rapportages in te dienen. Hiervoor ondernemen wij al de benodigde acties. Hierbij moet u denken aan gevelcontroles, het vergelijken van bestanden in het energiedashboard van de provincie,
- Het beoordelen van de rapportages in het kader van de energiebesparingsverplichting (een gedeelte is de afgelopen jaren al beoordeeld);
- Het uitvoeren van energiecontroles omdat uit de rapportages gebleken is dat niet aan alle eisen uit de energiebesparingsplicht wordt voldaan;
- Indien na het uitvoering van de controles niet alle verplichte maatregelen worden genomen is handhavend optreden noodzakelijk. Deze werkzaamheden dienen binnen een cyclus van 4 jaar uitgevoerd te worden.

In onderstaande tabel is in beeld gebracht hoeveel inzet naar verwachting nodig is.

			Kental	Uren
Aantal beoordeling informatieplicht		65	4,5	293
Aantal controles	90%	59	11	644
Aantal tweede (her) controles	60%	35	7	246
Aantal handhavingsacties	5%	3	12	35
Sanctiecontroles	150%	4	10	44
Sancties	100%	3	10	29
Ondersteuning		169	0,75	127
Totaal				1417

Gemiddeld per jaar is dat 360 uur. Daarbij is geen rekening gehouden met de capaciteit die vrijgemaakt kan worden door de inzet van de VUE. De VUE is de regeling Versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht. De rijksoverheid stelt met deze regeling voor 2021 en 2022 middelen ter beschikking om een gedeelte van de kosten te dekken. Onder andere omgevingsdiensten kunnen ondersteuning vragen in de vorm van een bijdrage vanuit de VUE. De ODWH maakt zoveel mogelijk gebruik van deze regeling en voor 2022 is dat naar verwachting ca. 90 uur.

In het concept-werkplan 2022 dat door de ODWH voor de gemeente Voorschoten is opgesteld heeft de ODWH al enige capaciteit van toezicht en handhaving energiebesparingsplicht vrij kunnen maken. Dit bedraagt 60 uur.

Dan resteert, om te kunnen voldoen aan de aanbeveling, nog een structurele extra behoefte van 210 uur per jaar. Indien de VUE (of een soortgelijke regeling beëindigd wordt dan gaat het om 300 uur).

Uitgaande van het uurtarief van de ODWH, van €94,25 (uurtarief 2022) bedragen de extra kosten ca. €19.792,50 per jaar².

Er zijn een aantal kanttekeningen:

- Het naleefgedrag. Dat blijft op dit moment toch een inschatting. Wellicht kunnen goede (bestuurlijke) contacten met het bedrijfsleven daar een positieve bijdrage aan leveren.
- Het aantal bedrijven dat onder de informatieplicht valt. Ons beeld daarover is nog niet compleet. Dat is ook de reden waarom wij daar komend jaar extra op inzetten.
- De bijdragen die het rijk ter beschikking stelt.

Standpunt college inzake aanbeveling 1

Als gemeente hebben we opgaven waar we voor staan in de energietransitie. Het college is dan ook van mening dat we het toezicht en de handhaving van de energiebesparingsplicht op het wettelijke niveau moeten brengen en dat betekent dat er, conform opgave van de ODWH, een extra structurele opdracht aan de ODWH gegeven moet worden van 210 uur per jaar.

2. Aanbeveling RKC: Betrek energie(besparing) bij de risicoanalyses, beleidsuitgangspunten en prioritering van het milieutoezicht. Stel de beleidsuitgangspunten en prioritering vast in de gemeenteraad. Dit is in lijn met de landelijke kwaliteitscriteria Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH).

Op grond van de landelijke kwaliteitscriteria Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH) moet een gemeente beleid formuleren en vaststellen. De ODWH heeft voor de deelnemers milieutoezichtbeleid opgesteld, afgestemd en vastgesteld. Binnenkort komt er een voorstel van de ODWH om dit beleid te verlengen totdat de Omgevingswet in werking treedt. In dit beleid is aandacht voor energie(besparing). Aan deze aanbeveling kan dus al worden voldaan.

Standpunt college inzake aanbeveling 2

Verlenging van het milieutoezichtbeleid komt naar verwachting binnenkort op de agenda van het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling ODWH. De portefeuillehouder zal

---

² De rijksoverheid stelt in 2021 (en 2022) middelen ter beschikking om (een gedeelte) van de kosten te dekken. De Omgevingsdienst maakt, zoveel mogelijk gebruik van deze rekening.

op dat moment nogmaals nagaan of energiebesparing hier onderdeel van uitmaakt en hier zonodig aandacht voor vragen

3. Aanbeveling RKC: Spreek met uw omgevingsdienst kritieke prestatie-indicatoren af die inhoudelijk inzicht geven in de resultaten van controles. Vraag tijdige en inzichtelijke rapportages en bespreek deze met hen. Dit is in lijn met de landelijke kwaliteitscriteria VTH.

Voor de huidige inzet (60 uur in 2022) zijn met de ODWH al afspraken gemaakt voor tijdige en inzichtelijke rapportages. Voor een eventuele intensivering van de inzet van de ODWH zullen deze afspraken ook gelden. Dit zal als aandachtspunt bij de eventuele opdrachtverlening worden meegenomen.

Standpunt college inzake aanbeveling 3

Als uw raad besluit tot het beschikbaar stellen van extra financiële middelen om de toezicht en handhaving op het vereiste niveau te krijgen, zullen wij bij de opdrachtverlening afspraken maken over kritieke prestatie-indicatoren en tijdige en inzichtelijke rapportages.

4. Aanbeveling RKC: Zorg ervoor dat uw omgevingsdienst toezicht en handhaving op energie op dezelfde wijze uitvoert als op andere milieuaspecten, zoals bodembescherming of de opslag van gevaarlijke stoffen. Hanteer daarbij de landelijke handhavingstrategie.

De ODWH voert qua uitvoering het toezicht en de handhaving uit conform de landelijke handhavingstrategie. De frequentie van controleren moet wel intensiever. Dit is in het voorstel met betrekking tot de intensivering van toezicht en handhaving van de ODWH ook het uitgangspunt.

Standpunt college inzake aanbeveling 4

Ook dit pleit er ons inziens voor om extra middelen beschikbaar te stellen voor het uitvoeren van toezicht en handhaving van de energieprestatieplicht voor bedrijven en instellingen. De frequentie van controleren voldoet dan ook aan de eisen.

Samenvatting

Samengevat is het standpunt van het college dat de aanbevelingen van de RKC dienen te worden opgevolgd en dat het toezicht en de handhaving van de energiebesparingsplicht van bedrijven en instelling in de gemeente Voorschoten op het wettelijke niveau gebracht moet worden. Dat betekent dat er, conform opgave van de ODWH, een extra structurele opdracht aan de ODWH gegeven moet worden van 210 uur per jaar. Dit komt neer op een bedrag afgerond ad € 20.000,-per jaar.

Op dit moment is er binnen de bestaande budgetten (taakveld 7.4 milieubeheer) geen structurele dekking voor dit bedrag. Als in de cie. WRG positief besloten wordt over deze aanbevelingen dan zal er in de Kadernota 2023 een desbetreffend voorstel aan de raad worden voorgelegd.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A.R. de Graaf,
gemeentesecretaris

drs. N. Stemerding,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Geachte mevrouw de Zoete,

Naar aanleiding van uw verzoek van xx xx 2021 doen wij u hierbij een voorstel uit in het kader van de beoordeling van meldingen informatieplicht energiebesparing bedrijven en het uitvoeren van (her)controles op de naleving hiervan voor de gemeente Voorschoten. Het budget dat hiervoor in het werkplan van de dienst is vrijgemaakt voor de uitvoering van deze taak niet toereikend om voldoende toezicht uit te kunnen voeren op de verplichte energiemaatregelen bij bedrijven.

Met dit voorstel geven wij aan welke extra inzet (ten opzichte van het werkplan) wij verwachten nodig te hebben om te bewerkstelligen dat de betreffende bedrijven uiterlijk 1 januari 2024 voldoen aan de in het Activiteitenbesluit milieubeheer gestelde doelen.¹

Wettelijk kader: De energiebesparingsplicht (artikel 2.15 van het Activiteitenbesluit)

Het Activiteitenbesluit milieubeheer verplicht bedrijven en instellingen (inrichtingen), die meer dan 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas(equivalent) per jaar verbruiken rendabele energiemaatregelen te treffen. De rendabele energiemaatregelen zijn beschreven in de erkende maatregelenlijsten. Deze zijn opgenomen in bijlage 10 van de Activiteitenregeling. In de lijsten zijn maatregelen opgenomen met een terugverdientijd van 5 jaar of minder.

Informatieplicht

Een gedeelte van de informatieplichtige bedrijven Voorschoten heeft zich nog niet gemeld. Op basis van gegevens van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) bevinden zich in Voorschoten circa 65² bedrijven die informatie plichtig zijn en dus een melding moeten indienen. Van 49 bedrijven hebben wij inmiddels een melding ontvangen. De verwachting is dat ongeveer 10-15% van de informatie plichtige bedrijven nog niet bekend is. Deze bedrijven trachten we door middel van data-analyse alsnog te kunnen achterhalen. Vooralsnog gaan wij uit van 65 bedrijven. Mocht het werkelijke aantal substantieel af blijken te wijken dan komen wij daarop terug.

Energiebesparingsplicht

Veel bedrijven voldoen nog niet aan de energiebesparingsplicht (80-90 %, van de tot nu toe 42 beoordeelde rapportages voldoen rond de 37 bedrijven niet). Dit komt mede doordat veel erkende energiemaatregelenlijsten zijn geactualiseerd en nieuwe energiemaatregelen hierin zijn opgenomen. Omdat veel bedrijven nog niet voldoen aan de energiebesparingsplicht zijn hercontroles noodzakelijk. Het doel is om binnen een periode van 3 á 4 jaar alle hercontroles uit te voeren en te handhaven indien nodig.

In de gemeente Voorzichten bevinden zich naar schatting 65 bedrijven die onder de informatieplicht energiebesparing vallen. Dit aantal is gebaseerd op informatie van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Uit ervaringen van onze dienst, en overige diensten in Nederland, blijkt echter dat deze informatie met de nodige onzekerheden omgeven moeten worden.

Om voldoende toezicht te houden op de informatieplicht en de energiebesparingsverplichting dienen de volgende acties uitgevoerd te worden.

---

¹ Disclaimer

E.e.a. is mede afhankelijk van aannames die gedaan zijn, de verdere insteek vanuit het Rijk met betrekking tot de VUE, ontwikkelingen binnen gerelateerde wetgeving die invloed kunnen hebben etc..

² Hoewel de Rijksdienst voor ondernemend Nederland deze informatie zo zorgvuldig mogelijk heeft opgesteld blijkt in de praktijk dat de aantallen bedrijven fors af te kunnen wijken.

- Bedrijven stimuleren om de verplichte rapportages in te dienen. Hiervoor ondernemen wij al de benodigde acties.
- Het beoordelen van de rapportages in het kader van de energiebesparingsverplichting (een gedeelte is de afgelopen jaren al beoordeeld)
- Het uitvoeren van energiecontroles omdat uit de rapportages gebleken is dat niet aan alle eisen uit de energiebesparingsplicht wordt voldaan.
- Indien na het uitvoeren van de controles niet alle verplichte maatregelen worden genomen is handhavend optreden noodzakelijk.

Deze werkzaamheden dienen binnen een cyclus van 4 jaar uitgevoerd te worden.

In onderstaande tabel hebben wij in beeld gebracht hoeveel inzet naar verwachting nodig is.

			Kental	Uren
Aantal beoordeling informatieplicht		65	4,5	293
Aantal controles	90%	59	11	644
Aantal tweede (her) controles	60%	35	7	246
Aantal handhavingsacties	5%	3	12	35
Sanctiecontroles	150%	4	10	44
Sancties	100%	3	10	29
Ondersteuning		169	0,75	127
Totaal				1417

Gemiddeld per jaar is dat 360 uur. Daarbij hebben wij geen rekening gehouden met de capaciteit die vrijgemaakt kan worden door de inzet van de VUE (voor 2022 naar verwachting ca. 90 uur).

In het concept-werkplan 2022 dat wij voor de gemeente Voorschoten hebben opgesteld hebben wij hiervoor al enige capaciteit vrij kunnen maken (60 uur).

Resteert nog een structurele extra behoefte van 210 uur per jaar. Indien de VUE (of een soortgelijke regeling beëindigd wordt dan gaat het om 300 uur).

Uitgaande van het uurtarief van onze dienst van €94,25 (uurtarief 2022) bedragen de extra kosten ca. €19.792,50 per jaar³.

Wij gaan ervan uit binnen drie maanden nadat u heeft aangegeven hiermee te kunnen instemmen met de extra werkzaamheden te kunnen starten.

³ De rijksoverheid stelt in 2021 (en 2022) middelen ter beschikking om (een gedeelte) van de kosten te dekken. De Omgevingsdienst maakt, zoveel mogelijk gebruik van deze rekening.